

Sygn. akt I UK 480/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania S. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 5 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 2288/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 30 sierpnia 2013 r. i oddalił odwołanie S.S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 18 września 2012 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił: I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: 1) art. 233 § 1 k.p.c., przez brak wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego; 2) art. 328 § 2 k.p.c., przez pominięcie w uzasadnieniu wyroku przyczyn dla których Sąd odwoławczy nie podzielił oceny dowodów dokonanej przez Sąd pierwszej instancji; 3) art. 382 k.p.c., przez odstąpienie od obowiązku ponowienia lub uzupełnienia postępowania dowodowego wobec braku uznania za trafne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji; II. naruszenie

prawa materialnego, tj.: 1) art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna) w związku z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., dalej jako rozporządzenie), przez błędną ich wykładnię (wyłącznie w oparciu o wykładnię językową z pominięciem wykładni systemowej i celowościowej), polegającą na błędnym przyjęciu, że za pracę w szczególnych warunkach można uznać jedynie te rodzajowo wymienione prace, które zostały przypisane do określonego działu przemysłu umieszczonego w wykazie przy założeniu, że w tym właśnie dziale przemysłu zatrudniony był odwołujący się.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością wobec rażących naruszeń przepisów wskazanych w podstawach kasacyjnych, jakie legły u podstaw zaskarżonego wyroku (ze wskazaniem art. 233 § 1, art. 328 § 2, art. 382 k.p.c. oraz art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej w związku z § 2 i 4 rozporządzenia), skutkujących niezgodnym z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości rozstrzygnięciem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w

orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący odwołuje się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia.

Skarżący nie zdołał wykazać istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność. Po pierwsze, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów, do której to sfery art. 233 § 1 k.p.c. odnosi się wprost. Po drugie, art. 328 § 2 k.p.c. nie jest stosowany w postępowaniu

apelacyjnym wprost, ale odpowiednio poprzez art. 391 § 1 k.p.c., której to konstrukcji skarżący nie stosuje. Ponadto art. 328 § 2 k.p.c. może stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną w tych wyjątkowych wypadkach, gdy uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji zawiera tak kardynalne braki, że niemożliwe jest dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia, co uniemożliwia przeprowadzenie kontroli kasacyjnej. Tylko bowiem wówczas stwierdzone wady mogą mieć wpływ na wynik sprawy (por. np. wyrok z dnia 9 maja 2013 r., II UK 301/12, LEX nr 1409166 i powołane w nim orzeczenia). Takich wadliwości uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera. Po trzecie, sąd drugiej instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999 nr 7-8, poz. 124). Ponadto uchodzi uwadze skarżącego, że Sąd odwoławczy nie zmienił ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, ale jedynie dokonał ich odmiennej oceny prawnej, co nie należy do sfery objętej art. 382 k.p.c. Po czwarte, dokonując kwalifikacji prawnej charakteru wykonywanej przez skarżącego pracy w aspekcie § 2 i 4 rozporządzenia Sąd drugiej instancji nie przyjął, że „za pracę w szczególnych warunkach można uznać jedynie te rodzajowo wymienione prace, które zostały przypisane do określonego działu przemysłu umieszczonego w wykazie”, ale podstawę jego rozstrzygnięcia stanowiła ocena (skądinąd trafna), że praca robotnika torowego układającego podkłady pod tory dla żurawi wieżowych wykonywana przy budowie osiedli i obiektów nie odpowiada pracy robotnika torowego w zakładowych służbach kolejowych bezpośrednio związanej z utrzymaniem ruchu pociągów, o której stanowi zarówno wykaz A, dział VIII, poz. 13, pkt 27 załącznika do rozporządzenia, jak i wykaz A, dział VIII, poz. 13, pkt 12 zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do

wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 3, poz. 6). Po piąte, skarżący nie przeprowadza żadnego wyводу juretycznego dla wykazania, że ewentualne naruszenie wskazanych przez niego przepisów przez Sąd drugiej instancji doprowadziłoby wprost do uwzględnienia skargi, skoro materialnoprawną podstawę jego roszczenia stanowił art. 184 ustawy, zarzut obrazy którego nie został nawet podniesiony w kasacyjnej podstawie naruszenia prawa materialnego.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.